

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1626

§. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45802)

facti poeniteat. grauiſſimam incurtet poenam. Quod S. Ambrosius amplius explicat dicens: præceptum subditis imponi; consilium amicis dari. Vbi est præceptum; esse legem; vbi autem consilium esse gratiam. Et legē detertere a culpa: obtinere gratiam; verò impellere virtutis amore, & promissione premiij. Et concludit, duplex ergo est forma mandati, vna præceptiua, altera voluntaria. Prima obligat & obstringit, secunda tantum exhortatur. Vocatur autem etiam hæc forma mandatum, eò quòd consilium Euangelicum inditum sit voluntatis ac desiderij ipsius Domini consulenti, vt quòd ipse consilium fiat: & qui illud amplectitur, dicitur etiam obedire, eò quòd perfectus obediens non solum exequitur, quòd expressa, ac præcipiente voluntate Superior iubet; sed etiam quòd insinuat aliquo iudicio, id sibi placitum, si fiat, quamuis nolit ad id præstandum obligare; ideoque quòd nostra libertati id relinquat facit, vt maiori cum iucunditate id faciamus: Et, sicut idem S. Augustinus dixit: eò intelligantur esse gratiora, quò magis ostenduntur indebita, & minus obstringunt: quòd enim quisque facit sponte sua, non coactè; eò faciendo magis delectatur, cumque non ex necessitate, sed ex amicitia & charitate id oritur, facilius est ac iucundius, eò quòd amor delectationem in labore augeat.

§ I.

SED vt ad hæc consilia amplectenda afficiamur, subiiciemus hic summam Stationum omnium & causarum, quæ possint nos ad id permouere ac prouocare: eas autem reducemus ad tres ordines siue capita, quæ scilicet delinuntur ex parte Dei D. N. & ex parte Christi nostri Seruatoris, ac denique ex nostra spiritali, temporalis, & æterna utilitate.

PRIMUM, quòd Deus sit talis, qualis est, inuitat nos, vt omnes vires nostras in eius obsequium intendamus, ita vt in eius gratiam quidquid nobis erit possibile faciamus: siquidem quidquid illud est, modicum & quasi nihil est reputandum, si cum eo conferatur, quòd infinita eius bonitas promittetur, iuxta illud Ecclesiasticè: *glorificauit Dominum quantumcunque potuerit: superuolebit enim adhuc*: quia multo plura illi debentur. Et in præcepto diligendi Deum dicitur: *diliges Dominum Deum tuum ex omnibus viribus tuis*, eò quòd omnes illæ exigunt ad eum diligendum, qui est amore infinito dignus. A quom igitur est, non existimare satis tibi esse, vt tantum præcepta obtinere: siquidem vires tuæ plura præstare possunt & amplecti etiam consilia, quæ ipse inspirat, & ad ea explenda gratiæ suæ auxilium non negabit, & sic amorem tuum erga eum ostende dicens cum sponsa: *hæc omnia poma nona & vetera, dilecte mi, seruaui tibi: poma vetera fructusque antiqui cœlentur illa opera ad quæ lex naturalis sui: præceptis, quæ in lege antiqua scripta*

A 2

luit,

Lib. de Vi.
diu.
Dicitur
præceptum
& consilium.

11

11

S. Tho. 2.2.
q. 214. a. 5.
ad 4.

Lib. de a.
dulter con.
iugij. c. 4.

I.

Magnitudo
bonitatis
11
Ecc. 43. 3.
Lu. 10. 27.

h. Gen. 7.
ita Philo
apud
Del Rio.

Anima diligens Deum est velut hortus.

2.

Animo filii non serui nisi Deo seruiendum est.

i Luc. 17. 10

Qui sequitur consilia Dei est eius filius.

k Mat. 3. 48

3.
Mulercudo Dei beneficiorum.

sunt, inclinatur: noua autem poma sunt opera, ad quæ lex Euangelica recentibus suis præceptis & consilijs impellit. Qui autem Deus perfecte diligit, instat est horti multarum arborum, facultatum scilicet, ac virtutum animæ, quæ alia & alia opera proferunt: præfert tamen noua, quæ apud illum maioris sunt æstimationis ac pretii. Et quoniam exiguum repetat amorem, antiqua tantum poma, utpote minus pretiosa, offerre: vult omnia tradere ut in omnibus ipse Deus glorificetur, cuius omnia illa potius sunt quam nostra.

Hinc secunda oritur ratio, eod quod magnus hic Dominus Deus ad imaginem & similitudinem suam nos condiderit: imaginem quidem tribuens cum ipsa natura; extollens verò nos ad præcellentem suam similitudinem ob adoptionem filiorum per suam gratiam. Idque totum cum in finem fecit, ut ipsi cum omnibus, quæ nobis dedit, obsequium præstaremus: non spiritu seruorum, qui quasi coacti agunt; sed spiritu filiorum patri suo valde similibus, ingenue omnia agentium, quæ ad ipsius obsequium spectant. Nam mancipiorum est proprium ea tantum facere, quæ Domini imperant; eod quod timeant eorum iram & supplicia, nisi iussa exequantur: filij autem ulterius progrediuntur, & omnia ea faciunt, quæ parenti suo, etiam non imperanti, grata esse intelligunt. Qui præcepta tantum, & mandata seruant, possunt, ac debent fateri, quod Saluator ipse suos discipulos monuit, dicens: *i cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicit: serui inuiles sumus: quod debimus facere fecimus.* At Virgo (ait S. Ambrosius) & qui omnibus, quæ possidet, renunciat propter Christum, plus præstat, quam iubeatur: & hoc nomine iam non erit seruus inutilis; quamuis alio nomine omnes inuiles censeantur, eod quod suis operibus nullum Deo nostro emolumentum adferant, quibus ille non ditescit. Qui autem plura præstant, quam iubeantur, non sunt inuiles serui, sed filij dilectissimi dicendi, qui quidquid possunt in sui parentis obsequium faciunt: & hac ratione imaginem & similitudinem à Deo acceptam perficiunt, ut præcellentem illam ingenuitatem assequantur, ad quam vnigenitus filius nos est exhortatus, postquam multa perfectionis consilia proposuisset, dicens: *k estote perfecti, sicut Pater vester celestis perfectus est.* Quali dixerit, intuemini celestis vestri Patris perfectionem, tamquam vestræ perfectionis exemplar, qui etiam non teneatur alijs benefacere, vult tamen benefacere omnibus.

Ex hac ratione oritur tertia, eaque valde efficax: quoniam Pater hic celestis semper fuit, & nunc est adeo liberalis erga nos, ut non solum ea bona nobis dederit, quæ ad vitæ nostræ conseruationem erant necessaria, sed innumera alia superaddiderit ad nostram recreationem, & indulgentiam, quo ad alimenta, vestes, aliaque sensuum delicias: hac ratione nos impellens, ut sege gratitudinis, contenti non simus, eorum executione, quæ necessaria

sun,

sunt, ut in celum perueniamus; sed multa alia opera obsequij eius causa addamus, eo solo nomine, ut magis ipsi placeamus, dicentes cum Dauide: *Quid retribuam Domino pro omnibus que retribuit mihi? vota mea Domino reddam in conspectu omni populi eius, quasi dixerit, non solum quæ mihi præcepit exequar, sed et duas oblationes. & vota ei offeram, dans ei, quod à me ex obligatus, aut obstrictus mihi largitur. Et quemadmodum ipse Dominus hanc suam liberalitatem quotidie erga nos exhibet: ita æquum est, quotidie nos ea liberalitate respondere, quæ prolixa aded & munifica beneficia sunt digna: præcipue cum, quidquid ei offeramus, verè sit eius, & in que de manu eius accipimus (ut dixit Dauid) ei domus, maiusque ipse nobis confert beneficium cum acceptat, quod offerimus; quàm nostrum sit obsequium, cum aliquid ei damus. Et hoc ipsum extimulare nos meritò debet, ut in eius obsequium sintus effusiores. Hanc rationem cum prima coniunxit S. Basilius, dicens: meditationem amplitudinis Dei, eiusque beneficiorum memoriã, excitare in nobis ingens quoddam, vehemens, constans, & insatiabile desiderium ei placet. Quod si est insatiabile, non erit contentum, si tantum præcepta obseruet; sed, in eis expletis, adhuc esuriet ipsa, sitietque consilia.*

QVOD verò dicemus de præcelso illo Incarnationis beneficio, in quo omnes suæ potentie vires videtur intendisse, cum optimum, & aptissimum nostræ redemptionis medium, quod adhiberi poterat, elegit: *nō sic, inquit, Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, non enim illum dedit ex debito, sed ex gratia & amore, suam in magnitudine huius doni charitatem ostendens. Et ipsemet filius homo factus, nō satis sibi existimauit, quod ad nostram reparationem erat necessarium, ad eã siquidem vel vnica pretiosissimi eius sanguinis gutta suffecisset; sed voluit, (ut dixit Dauid) valde o copiosam apud se nostram esse redemptionem: fecit enim ac perpeffus est innumera alia, quibus amorem suum magis manifestans, obstringeret nos ad præstandum in eius obsequium plus, quàm ad nostram salutem tantum consequendam sufficeret.*

Et hinc est, quod quoniam Magistri excellentia, & exemplum valde impellit ad exequendum & præstandum, quod ipse dicit ac facit; voluerit ipsemet esse Magister huiusmodi consiliorum, & qui prius aperuit ora Prophetarum, ut res minores doceret; nunc *suam aperire, ut præstantiora ac sublimiora doceret, q̄ seruans vinum optimum charitatis & perfectionis Euangelicæ ad vltimum locum. Quam propterea (ait S. Augustinus) prædicauit super excellum quendam montem: ut ex loci altitudine, Magistri, ipsiusque doctrinæ excellentiam indicaret. Et quoniam exemplum vehementius, quàm verba, mouet: voluit ipsemet cum summa perfectione ea*

1 Psal. 8.
Grati esse
debemus
Deo.

m. Paral.
29.14.

4.
n. Ioan. 3. 16
Maxima
dilectio Dei
ex incarnatione
apparet.

o Ps. 7.

5.
Exemplum
impellit.

p. Matt. 5. 2
q̄ Ioan. 1. 10
Lib. 1. de
Serm. Dom.
in Mont.

consilia seruare, quæ suis proponebat discipulis, seipsum constituens exemplar, quod illi imitarentur, quemadmodum in nocte vltimæ cenæ, post insignem illud opus, quo discipulorum pedes lauit, expressè ostendit, dicens: *Et vos facite, lauantes inuicem pedes cum humilitate, & charitate, ceteraque consilia mea amplectentes*: hæc enim verba non referuntur ad hoc tantum opus; sed reliqua omnia complectuntur, quæ Dominus hic à die suæ in tugurio Bethlemico natiuitatis, ad vsque expirationem in cruce, eis præbuit; cuius vita fuit vere continuata quædam ac perfectissima præceptorum, omniumque Euangelicorum, consiliorum obseruatio, & cum homines ad se sequendum vocabat, cupiebat vt ipsum in omnium eorum obseruatione imitarentur. Et hunc spiritum Apostolis ac discipulis suis imperciuit: & nunc imperit continuè omnibus perfecti esse cupientibus.

Ioan. 13. 15

Imitari debemus Christum.

6. 4. Reg. 2. 9

Duplex Elias spiritus

Prov. 31. 21

recepta & consilia sunt quasi vestimenta pie.

Ephes. 4. 24

7.

Hoc ipsum duplex ille feruentis *Elias Spiritus* refert; quem, cum ipse in Cælum raperetur, concessit Eliseo, relicto ei pallio, quo se cooperiebat. Spiritus duplex est amor Dei & proximi; opera præcepti & consilii, quæ ab utroque; proueniunt: in quibus Elias præluxit; & per eum discipulus eius Eliseus: uterque enim consilio Castitatis, Paupertatis, Penitentia; reliquæ animarum custodiuit. Multo tamen amplius duplex hic Spiritus in ipso Christo D. N. toto vitæ eius decursu enituit, & cum ad cælos ascendisset, eundem suis discipulis est largitus, cum spiritu Sancto eos repleuit: cuius plenitudo utrumque horum operum genus complectitur cum perfecta Dei & proximi dilectione. In cuius pignus pallium suum, protectionem sibi licet suam & auxilium nobis hic reliquit, quo illū imitemur, induens nos propria sua veste, imitatione scilicet præclaræ vitæ in vtrisque; hisce operibus. Ac propterea de muliere forti, quæ Ecclesiam significat dicitur: *non timebit domus sua a frigoribus nivis, omnes enim domestici eius vestiti sunt duplicibus*. Nec mirū si frigus & glacies valde premat eos, qui veste simplici induuntur: hæc enim, etsi decenter quidem corpus operiat, foueatque; non nihil, non tamen ita si frigus repellit, atque duplex: & qui intra ipsam Ecclesiam satis sibi esse existimaret, quod præcepta custodiret; seruaret is quidem calorem charitatis; sed pateretur interim læpè frigora, ac tepiditate: Quis siquidem magna tepiditas est, quod simplici tantum illa veste velit esse contentus, cum possit illam consiliorū custodiā duplicare, quæ charitatis ipsius feruorē fouens, ab illa tepiditatis malacia tueretur, & à capite ad pedes ipsomet Christo perfectaque eius perfectione cooperiret, iuxta illud Apostoli: *in manu nouam hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitia & sanctitate veritatis*.

SED multò excellior præstantiorque redditur gloriosa hæc, in v-

trique

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

risque operibus imitatio, ex stupendis præmijs, quæ CHRISTVS ipse D. N. ea exercentibus promisit, quemadmodum præclare ostendit in Parabola illa Samaritani, qui faciens iter, venit secus miserum illum hominem, qui inciderat in latrones, qui illum despoliauerant, & plagis impositis abierant semivivo relicto, ipse vero Samaritanus videns eum, misericordia motus est, & appropians alligauit vulnera eius, infundens oleum & vinum, & imponens illum in iumentum suum duxit in stabulum, & curam eius egit, & altera die protulit duos denarios, & dedit stabulario, & ait: curam illius habe: & quodcumque supererogaueris, ego cum rediero reddam tibi. Satis hic apparet, pium hunc Samaritanum pro vulnerato illo multo plura præstitisse, quam facere tenebatur; suoque exemplo stabularium inuitasse, suaque promissione exstimulasse, vt & ille multo plus faceret, quam ipse præcepisset. Quamobrem iure optimo Sancti Patres, Samaritanum hunc quod nomen Custodem significat iudicare ac referre aiunt CHRISTVM Dominum Nostrum, omnium hominum custodem; qui eos videns in hoc mundo despoliatos, & semiuiuos, misericordia motus, è caelo descendens appropinquauit nobis per sanctissimam suam incarnationem vniens naturam nostram humanam diuinæ suæ personæ: & quam in mortalem hanc vitam duxit, aliud non fecit, quam saluari doctrina sua peccatoribus mederi; nunc luauis beneuoleque doctrinæ oleo; nunc vino reprehensionis & correctionis asperioris, alligando & reprimendo fluxum vitiorum; imponens humeris sanctissimæ suæ humanitatis onus omnium peccatorum, vt pœnam, quam suis ipsi peccatis erant promeriti, ipse lueret ac persolueret; Et pro omnibus (vt ait S. Iohannes) moriens, & vt filios DEI, qui erant dispersi, congregaret in unum: in Ecclesiam scilicet Catholicam, quæ domus & hospitium est Dei, ad homines excipiendos & continendos. Et cum res hæc toto vitæ suæ tempore fuisset illi curæ vique ad ipsam mortem, altero die, hoc est post suam resurrectionem, protulit duos donarios, duo, scilicet, (vt S. Augustinus ait) præcepta charitatis, duasque promissiones præsentis ac futuræ vitæ: quos denarios ihs tradidit, quos loco sui in mundo relinquebat eos obligans & obstringens ad custodiam horum præceptorum erga DEVM & proximos: simul tamen monuit: si aliquid spontè adijcerent, exercentes opera, quæ tantum essent consilij, qualia multa ipse fecerat, se illis, cum ad iudicandum veniret, redditurum; præmiumque adeo fore copiosum, vt omnem suam operam laboremque impensum benè collocatum existimarent. Qui enim adeo fuit in ipsum ægrotantem liberalis? quomodo non erit talis erga ipsum infirmatum, qui præterea, quæ sibi essent iniuncta, nouas curas ac labores ob ipsius iniungentis amorem ad-

præmia ma-
nent imi-
tatores
Christi.
x LUC. 10. 3

Christus
vniuersi Sa-
maritanus
est.

y Ioh. 11. 51.

Lib. 2. 97.
Euangelica-
rum cap. 9.

hibuif

habuisset: & date (inquit) & dabitur vobis: mensuram bonam & confortam, & cogitatum, & superfluentem dabunt in sinum vestrum. Eadem quippe mensura, qua mensi fueritis, remeietur vobis. Si mensura vestra erit parua, ed quod contenti sitis custodia præceptorum, eadem ratione vobis remeietur: si autem vestra mensura aded erit plena, vt superfluat, ed quod etiam consilia sequamini, dabitur vobis copiosissima, & iuperfluens gloriæ mensura. Laxa itaq; tuorum operum mensuram: & laxabit Deus mensuram suorum præmiorum a Non lit (ait Ecclesiasticus) porrecta manus tua ad accipiendum, & ad dandum collecta: si enim tu manum comprimis, ne Deo tradas, quod ipse consulit, cõtrahet ille suam, in reddendo præmio, quod tibi offeredat: quod si manum tuam extenderis, vt, vltra ea, quæ tibi præcipit, ei offeras; aperiet & ille suam, vt æternâ suâ valdeq; copiosè benedictone te repleat.

8.

NE autem existimes, mensuram hanc mercedis & præmij totam differri in vitam futuram, etiam venit dulcissimus hic Samaritanus ad visitandos eos, qui duos denarios ab ipso acceperant, quos si videat ad sequenda ipsius consilia excitatos, etiam hic, paratâ, vt dicitur, pecuniâ, copiosa largitur præmia, reddens eis centuplum. Id quod expressè ac prolixè se facturum protestatur, ac promittit, vt & ijs quæ dicenda sunt, apparet, cum agemus de consilijs Castitatis, Paupertatis, ac Religionis. Vt enim S. Hieronymus ait, maioris est mercedis, quod non cogitur & offertur: maior, inquam, merces debetur offerenti quod non iubetur offerre; ed quod in ipsa oblatione maiorem ostendat erga eum, cui illud offert, amorem ac dilectionem. Quamobrem cum CHRISTVS D. N. actus illos octo, gradusque perfectionis prædicauit, in quibus multa continentur ex solo consilio præclarissima eis coniunxit præmia; compellans primum beatos eos, qui ea consilia amplecterentur; & specialia singulis assignans præmia: quæ (vt S. Ambrosius ait) plenè reddentur in gloria; & (vt ait S. Augustinus) etiam dantur in hac vita, vt homines ad perseuerandum animentur, & ad progrediendum in exercendis operibus, per quæ illa obtinentur. Gratias tibi ago, liberalissime redemptor, ob admiranda, & præclarissima consilia nobis data: vt occasionem & opportunitatem habeam plurima lucrandi, & nihil amittendi: cum liceat illa absque punitione omittere; quæ tamen si puæstem, ingentia obtineam præmia.

Multa præmia manent multa facientibus.

a Eccl. 4. 36.

In vita dat Deus quos, præmia.

Epist. 2. ad Eustochium.

Matth. 5.

Lib. 5. in Luc. c. 6.
Lib. 3. de Serm. Dom. in Monte.
S. Tho. 1. 2. q. 4. 2.